

Els gegants també es fan grans

Foto: Pere Cornellas - AFMG

XXXè aniversari de la parella més alta de la ciutat

L'Esteve i la Plàcida fan trenta anys. Ja han deixat enrere la primera joventut, però es conserven prou bé, sobretot després de la restauració que l'any 1987 en va fer l'escultor Ramon Aumedes.

Sembla que les primeres notícies que es tenen de la presència de gegants a Granollers es remunten al juliol de 1854, amb motiu de la inauguració del ferrocarril Barcelona- Granollers.

A partir d'aquí, hi ha constància de la participació a les festes majors dels anys 1858, 1886 i 1901, en què els gegants sortien acompanyats de nans i capgrossos, en una tradició que cada cop arrelava amb més força.

La premsa local recull que els gegants no eren del gust de tothom i fins i tot algú els qualificava d'«adefessis», tal com Assutzena Font recull a *La Tronada*.

L'any 1914 és el darrer que els gegants s'anuncien al programa de festa major. Uns anys més tard, el 1925, sembla que els organitzadors de la comparsa dels Armats en la festa de Corpus, es van comprometre a fer sortir els gegants a les festes de la ciutat, si és que l'Ajuntament n'adquiria una parella.

Recuperar els gegants moros

El 1934 els gegants ja van sortir el primer dia de festa, el dimecres a la nit. Tal com diu Paco Cruz a *La Festa Major. Granollers, 1957- 1993*, aquell 22 d'agost la comissió de festes havia suggerit la compra de gegants i nans, i que fossin de propietat municipal.

Els gegants moros, any 1949
Foto: Revista del Vallès - AFMG

D'aquests gegants n'hi ha molt poca informació, tal com constata el llibre *Gegants del Vallès Oriental*. Segons Cruz, que actualment treballa en l'elaboració d'una història dels gegants de Granollers, la memòria col·lectiva té presents l'existència d'uns gegants moros. Precisament entre els projectes de l'actual colla gegantera hi ha la recuperació d'aquests gegants, cosa que permetria retirar la parella petita, en Cosme i la Damiana, força deteriorats, i reservar l'Esteve i la Plàcida per a les grans ocasions.

La festa dels gegants perduts

Els actuals Cosme i Damiana -abans no es deien així- van ser adquirits per l'Ajuntament l'any 1963 a la Casa Closa de Sabadell per 13.000 pessetes, juntament amb sis capgrossos, tot i que un any més tard van desaparèixer. Els seus cossos van ser trobats l'any 1981 en uns magatzems municipals, i després de ser restaurats, van ser batejats amb els noms dels patrons de la capella de Sants Metges. La troballa va ser l'excusa per organitzar la festa dels gegants perduts. Uns anys abans, l'Ajuntament comprava la parella gran, l'Esteve i la Plàcida, estrenats l'any 1968 amb l'apadrinament dels gegants Robafaves de Mataró (ciutat on es van fabricar).

Uns gegants moderns

La construcció de l'Esteve i la Plàcida va fer-se, ja en aquella època, seguint unes tècniques de construcció modernes, ja que van ser dels primers a fer-se amb fibra de vidre. El cos, però, tenia l'estructura de ferro, cosa que els feia pesar més de 100 quilos. L'any 1986 es va encarregar a Ramon Aumedes que restaurés el gegant i la geganta. Els cossos van fer-se nous, a base de polièster i fibra de vidre, i això va aprimar-los fins als 60 quilos actuals; ara, els gegants ballen més que abans, per exemple, en el ball de giravoltes de després del pregó. El pas dels gegants pel taller d'aquest artesà granollerí també va permetre humanitzar-los una mica, donant-

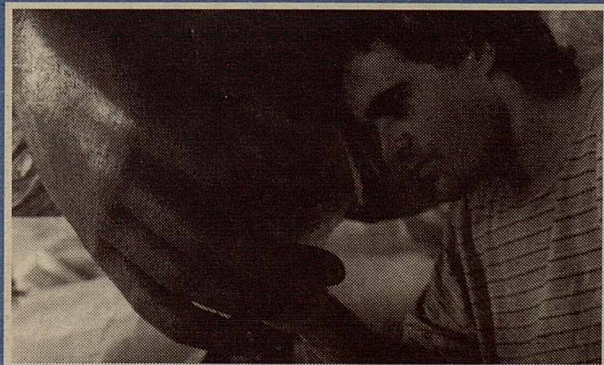
los millors proporcions i arrodonint-los els trets. La restauració també va incloure el canvi de vestuari, molt deteriorat, i l'estrena d'uns vestits nous.

L'Esteve i la Plàcida no són uns gegants gaire rondallers, al contrari d'en Cosme i la Damiana que, de tan inquietos, fins i tot han anat al cim del Matagalls, el 12 de juliol de 1987. Aquests darrers anys, altres personatges de grans dimensions han ampliat la família gegantera granollerina: en Biscarri (colla del Blaus, 1989), en Galí (colla dels Blancs, 1990), els gegantons (en Trapella, en Ramonet i la Mar, dels Blaus, i en Tirant i la Paula, dels Blancs). I la família segueix creixent... ■

El dia que es van estrenar, l'any 1969, l'Esteve i la Plàcida

Foto: AFMG

El taller Sarandaca, una altra família de gegants

Ramon Aumedes és el pare de bona part dels gegants de la ciutat. Al seu taller, situat en una nau de Can Comas, i amb música clàssica de fons, s'hi han gestat nombrosos gegants que després hem vist animant moltes festes. A l'hora de construir un gegant,

el primer que es fa és dibuixar els personatges i triar el tipus de cara, que en Ramon modela a partir de la fotografia d'un model real. L'expressió pot ser somrient, seriosa... «tot i que normalment es vol que el gegant tingui caràcter», explica. Decidits els trets, es modela el cos amb fang: cap, braços i

mans, i se'n fa el motllo de guix, que després es reproduïx en fibra de vidre o polièster. Amb això el cos del gegant queda enllestit. Però encara queda vestir-lo, una tasca no gens fàcil que porta a terme la Francina, la dona d'en Ramon.

Un gegant pot costar al voltant d'1.200.000 pessetes (depèn dels complements) i el temps de construcció és d'uns tres mesos. Aquest artesà ha signat, entre altres, els gegants de la Quadra de Sevilla (per a l'espectacle *Identidades*) i els gegants culers del Barça (aquest darrers, fets en un temps rècord d'una setmana i mitja, amb una quinzena de persones treballant-hi).

En el seu cas, l'afició pels gegants ve de lluny, ja que el seu pare, originari, com ell mateix, de Guissona (la Segarra), ja va dedicar-se a recuperar i estudiar les tradicions i el folklore del poble. En Ramon va estudiar a l'Escola Massana i, instal·lat a Canovelles, els primers gegants que va confeccionar van ser els seus: en Sarandaca (un autoretrat), l'Anna Maria (la seva dona) i el gegantó Pol (el seu fill). Així naixia la colla Sarandaca, present també a les festes de Granollers, i que mou una quarantena de persones a l'entorn del nucli Aumedes, format per 9 germans. «Actualment, tinc pendent fer un parell més de gegantones», explica en Ramon, «una per a cada filla» ■